

شوخی های نیش دار!

لکل شیء بذرو بذرا العداوة المزاح

هر چیزی را بذری است، شوخی

و مزاح های زنده بذر دشمنی

و مداوت است (جامع الماده)

• دشمن تراشی های بیجا

• تجدیدنپرو و نشاط

• زیانهای شوخی

در جریانهای زندگی، با دو نوع مشکلات روبه روی شویم، برخی از زیانها، بر اساس عکس العملهای کردار خودمان متوجه ما میگردد، این نوع از مشکلات، مانند شکستهای مالی و عمری، و جانی، گرچه بر ارتباط با نحوه رفتار ما نیست، ولی هر چه باشد، و بطور مستقیم، شالوده آن بدست ما پی ریزی نشده است.

نوع دیگری از مشکلات آنهایی هستند، که خود ما بذر آن را میکاریم و بدون گذشت زمانی، نتایج تلخ آن دامنگیر ما میگردد.

شوخیهای بیموردی که در شبانه روز از ما سر میزند؛ و دانسته و ندانسته بمنوان مزاح متعرض این و آن میگردیم، وسیله ایست که بر تعداد دشمنان ما افزوده، و مشکلات زندگی بواسطه آن دشوارتر میگردد.

در بدون نظر شاید کسی باور نکند، که چه زیانهای بزرگی از همین راه، متوجه زندگی و آسایش جسمی و روحی ما میگردد؟ ولی بایک مطالعه عمیق، و بررسی کامل میتوان، بمیزان فوق العاده آن پی برد.

یک شوخی بیمورد، یک بذله گوئی بیجا، گاه اساس یک خانواده را متزلزل میسازد، بسیار شنیده شده است، که خانواده هایی در اثر یک اشتباه کوچک، و یک شوخی زنده سالیان

دراری میانشان متاثر که اقدام است، گرچه بندها مسائل جدی تری میباشند روی داده، ولی همه اینها در اثر یک شوخی بیجا بوجود آمده، و یک قطره کوچک سیل بیابان کنی را بوجود آورده است بنابراین باید یکی از آفت‌های صمیمیت و آسایش را شوخیهای بیجا شمرد.

تجدید نیرو و نشاط

بدور تردید هر فردی در بردن زندگی خسته میگردد، نیروهای اسبیل انسانی کاهش می یابد اعصاب کوفته میگردد، سواء این فرد یک کارگر ساده باشد و یا دانشمندی که در آزمایشگاه مشغول فعالیت‌های علمی است. نیروهای جسم و وحی هر دو نقصان می یابد، در چنین وضعی آنچه برای تقویت نیرو مفید باشد ضروری است، برای برخی از افراد، در چنین اوقاتی یک شوخی لطیف و یا بذله شیرین تسکین آوراست، کوفتگی روحی آنان کاهش می یابد، جان تازه در کالبدشان دمیده میگردد.

بزرگان و نوانج جهان، در حالی که باشعائد بسیار بزرگی رو برو بودند، و مشکلات آنان طاقت فرسا بوده است، ولی این عده هرگز شوخیها و خوشمزگیها را ترک نمیکنند. و شاید از همین راه نیرو و جان تازه در خود می دمیدند، ولی شوخیهای این عده علاوه بر این که باعث انزجار و تفرقه نمیشد، بلکه بر دوستان و علاقمندان آنان افزوده میشد. چه هیچگاه این وسیله کسی را تحقیر و توهین نمیکنند.

رسول اکرم (س) با اینکه سرچشمه تمام فضائل انسانی بود، و در جنبه های اخلاقی سرمشق دمنونه بوده است، ولی با همه اینها از شوخیهای بیجا و تسکین خودداری نمیفرمود، از آنحضرت نقل شده است، که میفرمود: **انی لامزح ولا قول لاحقا (۱)** یعنی من شوخی نمیکنم و هیچگاه شوخی من از مدار حقیقت تجاوز نمی کند.

بنابراین من توان چنین نتیجه گرفت که اصل شوخیهای مبتذل زندگی ندارد، و آنچه که باید از آن اجتناب کرد، در پیشوایان دینی از آن مذمت کرده اند، جنبه های اقراطی شوخی است، و با ماورادی است که در اثر شوخی عناوین دیگری، از قبیل اذیت و آزار و با صدمه های مالی و با روحی متوجه دیگران گردد، و متأسفانه باید اقرار کرد که یکی از مشکلات زندگی کنونی خانواده ها مربوط با این نوع شوخیهای نیش دار و زلفنده است، لذا بسیار کم اتفاق می افتد، که عده ای گردیکدیگر جمع شوند و سرانجام میانشان تفرقه و جدالی نیفتد، در خانمه به برخی از زبانهای شوخیهای زنده اشاره میشود.

(۱) جامع الساده

زبانهای شوخی:

۱ - در جریان زندگی هم نظوری که هر فردی نیازمند جنبه های مالی و اقتصادی است شاید بیشتر نیازمند وزن و اعتبار اجتماعی است، لذا از نظر حقوقی در قبال مال و مکتب آبرو و حیثیت نیز حداکانه بحساب آمده است، بنابراین هر فردی باید نگاهبان وزن و وقار اجتماعی خود باشد، و یکی از عواملی که اعتبار و شخصیت اجتماعی را بر باد میدهد، موضوع زیاد شوخی کردن است، چنین افرادی در هر وسیع مقامی که باشند فاقد ارزشهای اجتماعی خواهند بود؛ لذا علی بن ابی طالب میفرماید:

(لا تمزح فان المزاح یدهب بالبهیاء) شوخیهای زنده، امکن، چه وفار و سنگین تو از بین میرود.

۲ - بررسی های عمیق این واقیعت را آشکار میسازد، که بسیاری از جنک و جدالهای دامن دار، در رابطه از یک شوخی بی مورد سرچشمه گرفته، و کم کم دامن پیدا کرده، بجایهای خطرناکی رسیده، که راه بازگشت را محدود و معدوم می نموده است. پس از شوخی زنده، ولو بسیار کوچک هم باید اجتناب کرد، چون ممکن است عواقب آن وخیم و خطرناک باشد.

۳ - در دین اسلام نه تنها اجناس و مال افراد ممنوع است، بلکه مقررات این دین مبین ارزش آبرو و حیثیت را کمتر از ارزشهای مالی و جانی ندانسته است.

روی همین اصل هیچ فردی حق ندارد، متعرض حیثیت و آبروی کسی گردد و بسیار دیده میشود که در خلال شوخیهای بی مورد آبرو و شرافت فردی مورد تجاوز شوخی کننده و دیگران قرار میگیرد. بنابراین باید از شوخیهای نیش داری که باعث دشمن تراشی و آبروریزی و یا کینه توزی میگردد اجتناب کرد، تا در میدان زندگی از دوستان بیشتری برخوردار بوده، شوخیها را کاملاً تأمین گردد.

قدر خود را بشناس

بشناس قدر خویش که پاکیزه تر ز تو

دری نداد پرورش این نازنین صدف

عمر تو گنج و هر نفس از آن یکی گهر

کنجی چنین عزیزم کن رایگان تلف!